(شانۆنامە)

سەیران لە مەیدانی شەڕدا

نووسەر: فێرناندۆ ئاراباڵ

وەرگێڕ: سولەیمان شەریفی

سەیران لە مەیدانی شەڕدا

کە سە کان:

١- زاپۆ-سەرباز

٢-ئاغای تێپان

٣-خانمی تێپان

٤-زیپۆ-سەربازێکی دوژمن

٥- هەوەڵی- سەربازی خاچی سوور

٦-دوهەمی-سەربازی خاچی سوور

سەیران لە مەیدانی شەڕدا

بەرەی شەڕ:

تەلبەندەکان لەم سەر هەتا ئەو سەری شانۆکە کێشراون.

لە نزیک تەلەکان تەلسیە خۆڵ دەبینرێ.

[جەنگەش شەڕە. دەنگی گوللە و قرمژنی شەستیر دەبیسرێ.

« زاپۆ بە تەنیا لە سەر شانۆکەیە.

دەمەوڕووو لەسەر شانۆکە راکشاوە و خۆی لە پشت تەلیسە خۆڵەکان حەشارداوە .

زۆر ترساوە.

شەڕ دەوەستێ.

بێدەنگی.

زاپۆ چنراوێکی نیوە کارە و گلۆڵە کاموایەک و دوو میلی چنینیش لە توورەکەیەک دەردێنێ ودەست دەکا ب چنینی بلوزێک کە خەریکە تەواو دەبێت.

لەپڕ خڕەی زەنگی بێسیمەکە لەلای زاپۆیە.]

سەیران لە مەیدانی شەڕدا

زاپۆ:

ئەلۆ..ئەلۆ..

لە خزمەتدام قوربان،

بەچاوان جەناب سەروان!..

بەڵێ، من چاوەدێری خاڵی ٤٧م..

هەوڵێکی تازە نییە،

دەبووری جەناب سەروان شەڕ کەی دەست پێدەکاتەوە ؟ ..

قوربان،

ئەی ئەو نارنجەکانە چی لێبکەم؟

بۆ پێشەوەیان حەوا دەم یان بۆ پشتەوە؟

نارەحەت مەبن، یانی نەمدەویست نارەحتتان کەم، ئاخر من خۆم زۆر بەتەنیا دەزانم؛ ئێوە ناتوانن هاوقەتارێکم بۆ بنێرن؟ ..

بزنێکیش بێ هەر باشە...

(بێشک جەناب سەروان بە تووڕەییەوە وڵامی دەداتەوە)

بەچاوان، لە خزمەتدام، جەناب سەروان..

(زاپۆ بیستۆکەکە دادەنێ و بڕێک دەبۆڵێنێ.)

[بێدەنگی. ....ئاغاو خانمی تێپان کە چند قەرتاڵەیەکیان بۆ چوونە سەیران بەدەستەوەیە، دێنە ژووری. ئەوان مەبەستیانکوڕەکەیانە کە پشتی لێیانە و نایانبینێ.]

سەیران لە مەیدانی شەڕدا

ئاغای تێپان: (زۆر فەرمی) کوڕم هەستە و ناوچاوانی دایکت ماچ کە.

(زاپۆ بە حەپەساوی هەڵدەستێ و زۆر بە ڕێزەوە ناوچاوانی دایکی ماچ دەکا.دەیەوێ قسەیەک بکا کەچی باوکی ئیزنی پێ نادا و قسەکەی دەبڕێ.)
ئێستاش من ماچ کە.

زاپۆ: بەڵام ئاخر، دایە و بابە گیانەکەم، چۆن وێراتان بێنە ئێرە، ئەویش جێگەیەکی ئاوا پڕ مەترسی؟ زوو لێرە بڕۆن!

ئاغای تێپان: تۆ دەتەوێ بە باوکت بڵێی شەڕ و مەترسی یانی چی؟

من پێم وایە دەوانە هەمووی کایەن، هەرئەوەندە.

چەند جارت پێ باشە من لە میترۆی لە حاڵی رۆیشتن دا خۆم فڕێ دابێتە خوار؛ تەنیا ئەوەت وەک نموونە لەلا بێ.

خانمی تێپان: ئێمە بیرمان کردەوە، رەنگە تۆ وەڕز بووبێتی؛ کوتمان بێین و سەرێکت لێ دەین .

ئاخر ئەم شەڕەش پیاو ماندوو دەکا.

زاپۆ: ئەی چی بۆی هەیە.

ئاغای تێپان: من باش دەزانم ئێرە چۆنە.

لە پێشدا هەموو شتێک بۆ پیاو تازەیە، جوانە، پیاو خۆشحاڵە کە دەکووژێ، گوڵلە دەتەقێنێ، نارنجەک فڕێ دەدا و کڵاوخوود لەسەر دەنێ، چەندەشی کڵاوخوود لێدێ! بەڵام ئەوانە هەمووی لەدواییدا، حاڵی پیاو تێک دەدەت.

ئێستا دەورەی ئێمە شتێکی کە بوو.

شەڕ رەنگ و بۆن و حاڵ و هەوایەکی کەی بوو.

دواى ئەوەش، لە هەمووی گرینگتر ئەسپ بوو، ئەسپێکی زۆر.

سەیران لە مەیدانی شەڕدا

بەراستی کە خۆش بوو.

کاتێک فەرماندەر دەیکوت:«هێرش!»

بێ ڕاوەستان هەموو سواری ئەسپ، بە یونیفۆرمی سوورەوە، یەکدەنگ هێرشمان دەرکرد.

هەر خۆش بوو بینینی.

لەدوای ئێمەش ئەڕابەکان بەغار دەهاتن.

شیر بە دەستەوە و ڕوو لە حەوا، لە پڕ دوژمن لەبەردەممان شین دەبوو. ئەویش بە ئەسپەوە ـ ئەسپ هەمیشە باشترینشت بوو، ءەسپیش زۆر بوو ـ دوژمن چەکمەی بریقەداری لە پێ دەکرد و یونیفۆرمەکە ی سەوز بوو.

خانمی تێپان: نەخێر یونیفۆرمی دوژمن سەوز نەبوو، شین بوو.

من باش لەبیرمە، شین بوو.

ئاغای تێپان: من پێت دەڵێم سەوز بوو.

خانمی تێپان: ئەو دەمەی من منداڵ بووم، زور جار لە باڵکۆنەکەی ماڵێوە چاون لە شەڕ دەکرد، هەمیشەش بە منداڵەکەی پەنا دەستم دەکوت« لەسەر بنێشتێک گرێو دەکەم کە شینەکان دەیبەنەوە» شینەکانیش دوژمنی ئێمە بوون.

ئاغای تێپان: زۆر باشە تۆ بدرتەوە، تەواو!

خانمی تێپان: من هەمیشە شەڕم پێ خۆش بووە، ئەو دەمەی چکۆلە بووم، دەمکوت پێمخۆشە ئەگەر گەورە بووم، ببمە سەرهەنگی سوارە نیزام.

بەڵام دایکم پێیخۆش نەبوو، خۆ لە ئەخلاقی دەزانی.

ئاغای تێپان: دایکت زور کەللە ڕەقە.

سەیران لە مەیدانی شەڕدا

زاپۆ: دەبوورن، ئێوە دەبێ لێرە بڕۆن. کەسێک کە سەرباز نییە ناتوانێ بێتە بەرەی شەڕ .

ئاغای تێپان: ئێمە کارمان بە شەڕ نییە.

ئێمە سەیرانی ڕۆژی یەکشەممەمان هێناوەتە لای تۆ.

خانمی تێپان: من نەهارێکی باشیشم سازکردووە.

سووسیس و هێلکەی کولآو.

ساندویجی ژامبۆن، شەرابی سوور، سالاد و شیرینی.

زاپۆ: زۆر باشە، چۆنتان پێخۆشە، بەلآم ئەگەر جەناب سەروان بێتە ئێرە زۆر تووڕە دهبێ.

ئەسڵەن لەگەڵ میوانی و سەیران لە بەرەی شەڕدا نییە.

هەمیشەش پێمان دەڵێ

:« لە شەڕدا تەکووزی ونارنجەک پێویستە، نەک سەردان وسەیران.»

ئاغای تێپان: نیگەران مەبە من بۆخۆم لەگەڵ ئەم جەناب سەروانە قسە دەکەم.

زاپۆ:بەلآم ئەگەر لەپڕ شەڕ دەست پێ بکاتەوە چی؟

ئاغای تێپان: پێت وایە من لەو شتانە دەترسم؟

لەوانە خراپترم دیوە.

تازە ئەگەر شەڕی سوارە نیزام بوایە شتێکی کە! زەمانە گۆڕاوە، تۆ لەم شتانە ناگەی (راوەستان) ئێمە بەماتۆڕ هاتین.

کەسیش پێنەکوتین.

زاپۆ: حەتمەن ئەوان وایانزانیوە ئێوە نێونجی گەری شەڕن.

ئاغای تێپان: بەنێو ئەو هەموو تۆپ و تانگەدا هاتن زۆریش سادە نەبوو.

خانمی تێپان: ئەو دەمەی خەریک بوو دەگەیشتینێ، دیت ئەو تۆپە چۆنی ڕێگا بەستبوو؟

ئاغای تێپان: ئەوە ئیدی ڕوونە ، لە شەڕدا هەموو شتێک دەقەومێ.

خانمی تێپان:دەی باشە با دەست بکەین بە نان خواردن.

ئاغای تێپان: ڕاست ئەکەی، وەک گورگ برسیمە، وادیارە لەبەر بۆنی ئەو بارووتەیە.

خانمی تێپان : هەموو وەرن لەسەر پەتووەکە دانیشن.

زاپۆ: من دەبێ لەسەر نان چەکەکم لە شانمدا بێ یان نەبێ؟

خانمی تێپان: چەکەت لابە. زور عەیبە پیاو بە چەکەوە لەسەر نان دانیشێ.

(ڕاوەستان) بەڵآم کوڕە خۆشەویستەکەم! تۆ بو ئەوەندە چڵکنی؟ چۆنت وا بە سەر هاتووە؟ دایی دەستەکانت .

زاپۆ: (بە شەرمەزارییەوە دەستەکانی نیشان دا) دەبوو لە مانۆڕدا سنگە خشە بە سەر عەرزدا بڕۆشتبایەم.

خانمی تێپان: دایی گوێچکەکانت؟

زاپۆ: ئەم بەیانییە گوێچکەکانم شتووە!

خانمی تێپان: ددانەکانت ببینم؟

(ددانەکانی نیشان دا)

زۆر باشە ئێستاکە کوڕەکەم، ددانەکانی ئاوا جوان شتووە.

کێ ماچێکی زلی دەکا؟

(ڕوو لەمێردەکەی)

زووبە دەی، کوڕەکەت ماچ کە، ئەها ددانەکانی چەن جوان شتووە.

(ئاغای تێپان کوڕەکەی ماچ ئەکا)

بۆ خۆت باشتر دەزانی ناتوانم گوێی خۆم لەوە بخەوێنم، کە تۆ بە بیانووی شەڕ خۆت نەشۆی.

زاپۆ: بە ڵێ، دایە

(نان دەخۆن)

ئاغای تێپان : دەی کوڕم، بڵێ بزانم تا ئێستا هیچت پێکاوە؟

زاپۆ: کەی ؟

ئاغای تێپان: دەی ئالەم ڕۆژانەدا.

زاپۆ : لە کوێ؟

ئاغای تێپان: ئالێرە ، ئێوە بە خەیاڵ لە شەڕدان.

زاپۆ : دەی ئەرێ، بەڵآم نا، پێکانی پێکان کە نا، یانی قەت ڕێک نەمپێکاوە .

ئاغای تێپان: چیت باشتر پێکاوە، دوژمنەکان یان ئەسپەکانیان؟

زاپۆ : ئەسپ کە نا، ئیدی ئەسپ لە شەڕدا نییە.

ئاغای تێپان: ئەی سەربازەکانی دوژمن؟

زاپۆ: ڕەنگە.

ئاغای تێپان: رەنگە؟ یانی تۆ دڵنیا نیت کە پێکاوتە؟

زاپۆ: ئاخر .. من هەر کاتێک گوللە دەتەقێنم، سیلە ناگرم.

(راوەستان)

چاوەکانم دەقووچێنم، لەژێر لێوەوە بۆ ئەو کەسەی کە ڕەنگە بیکوژم دوعای " ئەی باوکی پیرۆز کە لە ئاسماندای" دەخوێنم .

ئاغای تێپان: تۆ دەبێ زۆر ئازاتر بی ، وەکوو باوکت.

خانمی تێپان: من دەچم سەفحەیەک دەخەمە سەر گرامافۆنەکە.

[سەفحەیەک دەخاتە سەر گرامافۆنەکە. هەرسێکیان لە سەر عەرز دادەنیشن و گوێ لە مۆسیقا ڕادەگرن.]

ئاغای تێپان: بەوە دەڵێن مۆسیقا، وانییە خانم !

[موسیقا درێژەی هەیە.

سەربازێکی دوژمن دێتە ژووری.

وەک زاپۆ جل و بەرگی پۆشیوە، تەنیا ڕەنگی یۆنیفۆرمەکانیان جیاوازیی هەیە. زێپۆ سەوزی پۆشیوە و زاپۆ خۆڵە مێشی.

زێپۆ گێژی خەیاڵات گوێی داوەتە مۆسیقا.

ئەو ڕێک لە پشت بنەماڵەی تێپانەوەیە، بە شێوەیەک کە نایبینن.

سەفحەکە تەواو دەبێ.

زاپۆ لە هەستاندا بە زێپۆ دەزانێ.

هەردوکیان دەستیان هەڵدێنن.

ئاغا و خانمی تێپان بە سەیرەوە لەو دوانە دەڕوانن.]

ئاغای تێپان: چ ڕووی داوە !

[زاپۆ دەبزوێ، دوو دڵە . لە ئاکامدا تەما دەگرێ، بە چەکەکەی سیلە لە زێپۆدەگرێ.]

زاپۆ: دەستت هەڵێنە.

[زێپۆ دەستەکانی هەڵێنێ. یەکجار زور ترساوە .

زاپۆ نازانێ چی بکا. لەپرو خێرا بەرەو زێپۆ دەچێ. دوایەش بە هێمنی دەستی لە سەر شانی دادەنێ.]

زاپۆ: گرتمی!

(خۆشحاڵ روو لە باوکی دەکا)

ئەها، من دیلێکم گرت!

ئاغای تێپان: باشە، ئەی ئێستا دەتەوێ چی لێبکەی؟

زاپۆ : نازانم، ئەگەر بتوانم تەحویلی ئەدەم، رەنگە دەرەجەی گروبانیم بدەنێ.

ئاغای تێپان: جارێ بیبەستەوە !

زاپۆ: بیبەسمەوە ؟ بۆچی ؟

ئاغای تێپان: دیل دەبەستنەوە ئیدی!

زاپۆ: چۆن؟

ئاغای تێپان: دەستەکانی ببەستەوە.

خانمی تێپان: بەڵێ، ئاوا ئەرخەیانترە، دەبێ دەستەکانی ببەستییەوە ، من زۆر دیلم دیون دەستەکاین بە ستوونەتەوە.

زاپۆ: باشە.

(ڕوو لەدیل)

تکات لێدەکەم، دەستەکانت لە سەر یەک دانێ.

زیپۆ: ئێشم پێ ناگات ، ها!

زاپۆ: نا.

زیپۆ: ئای، ئێشا.

ئاغای تێپان: کوڕم، لەگەڵ دیلت خراپ مەجووڵێوە.

خانمی تێپان:یانی من تۆم ئاوا بار هێناوە ؟چەن جارم پێ وتووی پیاو دەبێ لەگەڵ جیرانەکەی باش بجووڵێتەوە؟

زاپۆ: خۆ لەقەست وام نەکرد.

(ڕوو لە زیپۆ)

ئاواش ئێشتان پێدەگا؟

زێپۆ: نە ئاوا نا.

ئاغای تێپان: لە ڕوو دامەمێنە، بیلێ، پێویست ناکا شەرم لە ئێمە بکەی.

زیپۆ : ئاوا باشە .

ئاغای تێپان: ئێستاش لاقەکانی.

زاپۆ: لاقەکانیشی ، یانی ئاوا تەواو نییە؟

ئاغای تێپان: مەگەر ڕێ و شوێنیان فێر نەکردووی؟

زاپۆ: بۆچی ؟

ئاغای تێپان: کەوایە بیبەستەوە.

زاپۆ: (ڕوو لەزیپۆ زۆر بە ئەدەبەوە)

دەکرێ تکاتان لێبکەم، لوتف بکەن و لە سەر عەرز دانیشن؟

زیپۆ: تکایە، بەڵآم ئێشم پێنەگات.

خانمی تێپان: چاو لێکە، تۆ خەریکە کارێک دەکەی کە ئەو ئاغایە لێت بێزار بێت.

زاپۆ : نە وانییە، من کارێکم کرد کە ئێوە ئێشتان پێبگات؟

زیپۆ: نە، ئاوا باشە.

زاپۆ: (لەپڕ بیرێک دەکاتەوە)

بابە زۆر باش دەبوو ئەگەر تۆ وێنەیەکت لە ئێمە بگرتبایە، ک دیلەکە لەسەر عەرز راکشاوە و منیش لاقم لەسەر زگی داناوە.

ئاغای تێپان: بەڵێ بیرێکی زۆر باشە، ئاوا زۆر بەرچاو دەبێ.

زیپۆ: ئا، نا، ئاوا نابێ.

خانمی تێپان: بڵێ بەڵێ، هێندە لا مەگرە.

زیپۆ: نا، کوتم نا یانی نا.

خانمی تێپان: تەنیا وێنەیەکی چکوولانە، هەر ئەوەندە، خۆ هیچ نابێ، دەتوانین بەجێی ئەوە ئەم وێنەی لەلای میداڵی نەجات غەریقی مێردەکەم لە وەتاغی تەهارخۆری داینێین کە سێزدە ساڵ لەوەپێش وەری گرتووە.

زیپۆ: نەخێر، ئێوە ناتوانن من ڕازی کەن.

زاپۆ: ئاخر بۆچی قەبووڵی ناکەن؟

زیپۆ: من دەزگیران دارم. ئەگەر ڕۆژێک لە ڕۆژان دەزگیرانەکەم ئەم وێنەیە ببینێ، حەتمەن دەڵێ چاکم شەڕ نەکردووە .

زاپۆ: نایەوێ پێی بڵێن ئەوە ئێوەن ، بڵێن پڵینگە.

خانمی تێپان: دە بڵێن بەڵێ دەی .

زیپۆ: باشە، بەڵام هەر بۆ ئەوەی ئێوەم خۆشحاڵ کردبێ.

زاپو: کەوایە تکایە ڕاکێشن.

[زیپۆ تەواو ڕادەکێشێ. زاپۆلاقێکی لەسەر زگی دادەنێ و چەکەکەی وەک نیزامییەکی ڕاستەقینە دەگرێتە دەست.]

خانمی تێپان: سنگت زیاتر بدە پێشێ.

زاپۆ: ئاوا ؟

خانمی تێپان: بەڵێ ئاوا، هەناسەش مەکێشە.

ئاغای تێپان: قیافەی یەک ققارەمان بەخۆتەوە بگرە.

زاپۆ: قیافەی یەک قارەمان چۆنە؟

ئاغای تێپان: زۆر سادەیە؛ وەک قەسابێک کە بەسەر گۆشتی دوکانەکەیدا هەڵدەڵێ.

زاپۆ: ئاوا؟

ئاغای تێپان: بەڵێ ئاوا.

خانمی تێپان: بەتایبەت سنگت بأە دەرێ و هەناسەش مەکێشە.

زیپۆ: ئاخری تەواو دەبێ یان نا؟

سەیران لە مەیدانی شەڕدا

ئاغای تێپان: بڕێک تاقەت بێنە.. یەک .. دوو.. سێ.

زاپۆ: خوا بکا باش دەرچێ.

خانمی تێپان: دەی دیارە جواد دەرددێ، تۆ قیافەت زۆر شەڕانی بوو.

ئاغای تێپان: قیافەت زۆر باش ببوو.

خانمی تێپان: زورم پێخۆشە وێنەیەکت لەگەڵ بگرم.

ئاغای تێپان: زۆر باشە !

زاپۆ: باشە ئەگەر دەتانەوێ من دەتوانم وێنەتان لێبگرم.

خانمی تێپان: ئەو کڵاوخوودەتم بدەیە تا منیش وەک سەرباز بنوێنم.

زیپۆ: من ئیدی وێنە ناگرم، دانەیەکیش زۆر بوو.

زاپۆ: ئێوە بۆئاوان؟ خۆ هیچ نابێ.

زیپۆ: ئەوە قسەی ئاخرم بوو.

ئاغای تێپان: (رووڵە ژنەکەی) زۆری لێمەکەن، دیل زۆر دڵناسکن. ئەگەر یەکجار زۆری لێبکەن، حەتمەن تووڕە دەبێ و جەژنەکەمان لێ خراپ دەکا.

زاپۆ: دەی ئێستا چی بکەین؟

خانمی تێپان: دەتوانی بانگی کەینە سەر نەهار، تۆ دەڵێ چی؟

ئاغای تێپان: من گرفتێک نابینم.

زاپۆ: (بە زیپۆ) خۆ، تۆ لەگەڵ ئێمە نان ئەخۆی؟

زیپۆ: ئێ...

ئاغای تێپان: ئێمە شووشەیەک شەرابی باشمان لەگەڵ خۆمان هێناوە.

زیپۆ : کەوایە دێم.

خانمی تێپان: وا بزانن ماڵی خۆتانە، شەرم مەکەن.

زیپۆ : بەچاوان .

ئاغای تێپان: دەی، ئێوە بڵێن بزانم تائێستا چیتان پێکاوە؟

زیپۆ: کەی ؟

ئاغای تێپان:دەی ئالەم رۆژانەدا.

زیپۆ: لە کوێ؟

ئاغای تێپان: ئالێرە، ئێوە بە خەیاڵ لە شەڕدان.

زیپۆ: دەی ئەرێ، بەلآم نا، پێکانی پێکان کە نا، یانی قەت ڕێک نەمپێکاوە.

ئاغای تێپان: ئێوە چیتان باش پێکاوە، دوژمنەکان یان ئەسپەکانیان؟

زیپۆ: ئەسپ کە نا، ئیدی ئەسپ لە شەڕدا نییە.

ئاغای تێپان: ئەی سەربازەکانی دوژمن؟

زیپۆ: ڕەنگە.

ئاغای تێپان: ڕەنگە؟ یانی ئێوە دڵنیا نین کە پێکاوتانە؟

زیپۆ: ئاخر.. من هەر کاتێ گوللە دەتەقێنم، سیلە ناگرم(راوەستان) چاوەکانم دەنووقێنم، لە ژێر لێوەوە بۆئەو کەسەی کە رەنگە بیکوژم دوعای " سلآو لە تۆ مریەمی پیرۆز" دەخوێنم.

زاپۆ: " سلاو لە تۆ مریەمی پیرۆز" ؟ من وامدەزانی ئێوە دوعای " ئەی باوکی پیرۆز کە لە ئاسماندای" دەخوێنن.

زیپۆ: نا هەمیشە دوعای " سلآو لە تۆ ئەی مریەمی پیرۆز" (راوەستان) ئاخر کورتترە.

ئاغای تێپان: (روو لە زیپۆ) ئەگەر ئێوە بتانەوێ، دەتوانین پەتەکانتان بکەینەوە.

زیپۆ: نا ، لێی گەڕێن، گرینگ نییە.

ئاغای تێپان: تکایە شەرم مەکەن، ئەگهر بە ڕاستی دەتانەوێ کە پەتەکانتان بکەینەوە بیڵێن.

خانمی تێپان: بەڵێ لەگەڵ ئێمە راحەت بن.

زیپۆ: دەی باشە، ئێستا کە ئاواتان دهوێ، پەتەکانی لاقم بکەنەوە، هەڵبەت تەنیا بۆ ئەوەی ئێوەم خۆشحاڵ کردبێ.

ئاغای تێپان: زاپۆ ، بیکەوە! (زاپۆ لاقی دەکاتەوە)

خانمی تێپان: دەی ئێستا هەست بە ئاسوودەیی ناکەن؟

زیپۆ: بەڵێ، هەڵبەت، ئاخر ئاوا ئێوەم تووشی زەحمەت کرد.

ئاغای تێپان: هەر باسیشی مەکەن، وە بزاننماڵی خۆتانە. ئەگەر دەتانەوێ دەتوانین دەستەکانیشتان بکەینەوە، هەر کەلیمەیەک بیڵێن تەواوە.

زیپۆ: نا، دەستەکان نا، هیچ پێم خۆش نییە سووئستفادەم لە چاکەی ئێوە کردبێ.

ئاغای تێپان: هەر باسیشی مەکە، دۆستی خۆشەویست! پێم کوتی بۆ ئێمە هیچ زەحمەتێک نییە.

زیپۆ: نا، دەی باشە... کەوایە دهستەکانیشم بکەنەوە. بەلآم تەنیا بۆ نان خواردن، باشە؟ چونکە پێم خۆش نییە ئێوە وا بزانن من پیاوێکی خراپم و سووئیستفادە دەکەم.

سەیران لە مەیدانی شەڕدا

ئاغای تێپان: کوڕم دەستەکانی ئاغا بکەوە!

خانمی تێپان:دەی ئێستا کە زانیمان ئاغی دیل ئەوەندە کوڕێکی باشە، حەتمەن ڕۆژێکی خۆش تێپەڕ دەکەین.

زیپۆ: بە من مەڵێن ئاغای دیل، هەر بڵێن دیل.

خانمی تێپان: پێتان ناخۆش نابێ؟

زیپۆ: نا، ئەسڵەن.

ئاغای تێپان: لە راتسیدا دەکرێ بڵێین ئوێە پیاوێکی لەخو بوردوون.

[دەنگی گرمەی فڕۆکە]

زیپۆ: فڕۆکەکآن، حەتمەن بۆمبارانمان دەکەن.

[زاپۆ وزیپۆ خویان دەخەنە پشت تەلیسە خۆڵەکان وخۆیان حەشار دەدەن.]

زاپۆ: (ڕوو لە دایک و باوکی) پەنا بگرن. ئەلان بۆمب دەکەوێ بە سەرتاندا.

دوای ئەو بۆمبەکان یەک لهدوای [دەنگی فڕۆکە دەنگەکانی کە بزر دەکا و لە یەکتر دەتەقێنەوە. چەند بۆمب هەر لەو نزیکانە دەتەقێنەوە. بەڵآم سەر شانۆکە شپرزە ناکەن. غەڵەب غەڵەب ودەنگی ناخۆش. زاپۆ و زیپۆ بەردەوام لە پشت تەلیسە خۆڵەکان خۆیان شاردۆتەوە. ئاغای تێپان بە هێوری لەگەڵ ژنەکەی قسە دەکا و ئەویش هەروا وەڵآمی دەداتەوە. ئێمە قسەکانیان لەبەر بۆمباران نابیسین. خانمی تێپان بەرەو یەکێ لە قەرتاڵەکان دەڕوا. چەترێکی لێ دەردێنێ. دەیکاتەوە ، ژن ومێردەکە دەچنە ژێر چەترەکە، دەڵێی باراندەبارێ. هەردووکیا راوەستاون. ئێرە و ئەوێ دەجن و لە خۆیان و ماڵی قسە دەکەن. بۆمباران هەروا درێژەی هەیە. لە ئاکامدا فڕۆکەکان دوور دەکەونەوە. ئاغای تێپان دەستی لەژێر چەترەکەوە دەباتە دەرێ تا ئەرخەیان بێ کە لە ئاسمانەوەی هیچ ناباری.

ئاغای تێپان: (بە ژنەکەی) دەتوانی چەترەکە کۆ کەیەوە.

[خانمی تێپانچەترەکە کۆ دەکاتەوە. هەردووکیان نزیککوڕەکەیان دەبنەوە و چەند نووکە چەتر لە پشتی دەدەن.]

ئاغای تێپان: دەی باشە وەرنە دەرێ. بۆمباران تەواو بوو.

[زاپۆ و زیپۆلە حەشارگەکەیان دێنە دەرێ.]

زاپۆ: ئێوە هیچتان لێ نەهاتووە؟

ئاغای تێپان: پێت وایە باوکت چی لێهاتبێ باشە؟ (بە غرووریێکی زورەوە) بومبێکی بەم چکوولەییە؟ فشەیە!

[لەلای چەپەوە دوو سەربازی خاچی سوور دێنە ژوورێ. ئەوان تەختی ڕەوانیان پێیە.]

هەوەڵی: لێرە کەس نەمردووە؟

زاپۆ: نا، کەس نەمردووە.

هەوەڵی: دڵنیان جوان چاوتان لێ کرد؟

زاپۆ: خاتر جەم

هەوەڵی: تەنانەت نەفرێکیش نەمردووە؟

زاپۆ: خۆ پێم کوتن نا!

هەوەڵی: بریندار چی؟ هەتانە؟

زاپۆ: ئەوەش نا.

دوهەمی: (بە هەوەڵی) ئەی، چاکمان گیر کردووە ها! (بە زاپۆ بە لەحنێکی ڕازی کەرانە) جوان ئێرە و ئەوێ چاو لێکە بزانە تەرمێ، شتێ نابینیتەوە.

هەوەڵی: پێ دامەگرە ڕێک و ڕاست پێیان کوتین کە ئێرە هیچی لێ وەچنگ ناکەوێ.

دوهەمی: شا ئەم بەدبەختییە!

زاپۆ: بەراستی پێم ناخۆش بوو.دڵنیا بن من بە ئانقەست ئەو کارەم نەکردووە.

دووهەمی: هەموو هەروا دەڵێن؛ هیچ کەس نەمردووە و ئەوانیش کارێکیان پێ ناکرێ.

هەوەڵی: ئاغا نارەحەت نەکەی باشترە.

ئاغای تێپان: (کە پێی خۆشە خزمەتێکیان پێبکا) ئەگەر بە ڕاستی بمانتوانیایە کاێکمان بۆ ئێوە بکربایە زۆر حۆشحاڵ دەبووین. فەرموون، حازریم بۆ خزمەت.

ئاغای تێپان:جەناب سەروان دەڵێ چی ... ڕاستییەکەی چییە، بڵێن؟

هەوەڵی: زور سادەیە؛ ئەوانیکە ئەوەندە لە پەستا بریندایان هێناوە و برووە، دەستیان دێشێ، بەڵام ئێمە هشتا دانەیەکیشمان نەدیوەتەوە. تازە خۆ خەتای ئێمەش نییە، لە پەستاش دەگەڕێین بە خودا !

ئاغای تێپان: بەڵێ وایە. بەڕاستی دڵتەزێنە. (بەزاپۆ) تۆ بەڕاستی ئەرخەیانی کە کەس لێرە نەکوژراوە؟

زاپۆ: بە راستی بابە.

ئاغای تێپان : ژێر تەلیسە خۆڵەکان جوان گەڕای؟

زاپۆ: بەڵێ بابە.

ئاغای تێپان: (تووڕە) کەوایە بڵێ ناتەوێ یارمەتیی ئاغایان بدەی، ئەم ئاغایانە کە ئەوەندە خوێنشیرینن!

هەوەڵی: ئاوا لێی توورەمەبن! لێی بنەوە. هیوادارم شانس بێنین و لە سەنگەرەکانی دیکەدا کوژراو هەبێ.

ئاغای تێپان:منیش هیوادارم کە سەرکەوتوو بن.

خانمی تێپان: منیش هەروا. هیچ شتێ بەقەد ئەوە من خۆشحاڵ ناکا کە دەبیسم خەڵک کارەکانیان ئاوا جوان بەڕێوە دەبەن.

ئاغای تێپان: (داماوە، روو لە بینەرەکان دەکا، لە پشتیشانۆکە) باشە کەس نایەوێ یارمەتیی ئەم ئاغایانە بدا؟

زاپۆ: ئەگەر بە دەست خۆم بوایە تا ئێستا خۆم نابووە بەردەستی ئەم ئاغایانە.

زیپۆ: منیش دەمویست هەر ئەوە بڵێم.

ئاغای تێپان : لانیکەم جوان بگەڕێن، ڕەنگە یەکێ لەو دوانەتان بریندار بووبێ.!

زاپۆ: (شەرمەزا) نا، من کە نا.

ئاغای تێپان: (بە زیپۆ) ئەی ئێوە.

زیپۆ: (شەرمەزار) منیش نا، یانی من قەت شانسی ئەوەم نەبووە.

خانمی تێپان: (خۆشحاڵ) ئێستا وەبیرم هاتەوە! ئەم بەیانییە کاتێ خەریکی پیاواز چاکردن بوون، نەختێک قامکم بڕی. ئەوە بە کارتان دێ؟

ئاغای تێپان: مەعلوومە بەکاریان دێ(بە زەوقەوە) هەر ئێستا ئاغایان بە خێرایی دەتگەیەننە نەخۆشخانە.

هەوەڵی: نا نابێ، خانمەکان نابێ.

ئاغای تێپان: ئێمە ئیدی لەوە زیاتر هیچمان لەدەست نایە.

هەوەڵی: گرینگ نییە.

دوهەمی: ڕەنگە لە سەنگەرەکانیکە بەختمان بێ و شتێ وەچنگ خەین.

[ساز دەبن کە بڕۆن]

ئاغای تێپان: نارەحەت مەبن، ئێمە ئەگەر کوژراومان دییەوە بۆتان هەڵدەگرین. بێجگە لە ئێوەش بە کەسی نادەین .

دووهەمی: زور سپاس ئاغا.

ئاغای تێپان: پێویست ناکا دۆستی خۆشەویست، ئەمە کەمترین کارێکە کە دەکرێ بۆ ئێوە بکەین.

[سەربازەکانی خاچی سوور بە کوتنی "خوداحافیز" و وەلآم وەرگرتن لەلایەن ئەو چوارکەسەوە لە شانۆکە دەچنە دەرێ.]

خانمی تێپان:هەر ئەوەیە کە سەیران ـ ڕۆژی یەکشەممە ـ لە مەیدانی شەڕدا بە دڵەوە دەنووسێ. پیاو تووشی خەڵکی باش دەبێ. (راوەستان) باشە بە ڕاست ئێوە بۆ بوونەتە دوژمنی یەک؟

زیپۆ: من نازانم، ئاخر من سەوادێکی ڕێکو پێکم نییە.

خانمی تێپان: لەکاتی لەدایک بوونەوە بوونەتە دوژمن یا لەدوای ئەو؟

زیپۆ: نازانم، من ئەسڵەن هیشتێ نازانم .

ئاغای تێپان: دەی کەوایە بو هاتوون بۆ شەڕ ؟

زیپۆ: ڕۆژێک لە ماڵێ خەریکی چاک کردنەوەی ئوتووەکەی دایکم بووم کە کابرایەک هات و بەمنی کوت: « زیپۆ ئێوەن ؟ ـ بە ڵێ ـ دەی کەوایە دەبێ بێی بۆ شەڕ» منیش دوایی لێم پرسی: « بەلآم کامە شەڕ ؟ » ئەو پێی وتم: «

سەیران لە مەیدانی شەڕدا

وادیارە ڕۆژنامەکان ناخوێنیتەوە « من پێم وت:« بۆچی دەیخوێنمەوە، بەڵآم بێجگە لە چیرۆکە ەڕەکانی ...!»

زاپۆ: وەک من، ڕێک وەک من.

ئاغای تێپان: بەڵێ ، تۆش هاتن بە دوات دا.

خانمی تێپان: نا، ڕێک وەک ئەو نەبوو، تۆ ئوتووەکەت چاک نەدەکردەوە ، خەریکی ماشینەکە بووی .

ئاغای تێپان: من باسی دواییەکەیم کرد(بە زیپۆ) درێژەی پێ بدە دوایی بوو بە چی؟

زیپۆ: دواییش من پێم کوت کە من دەسگیرانێکم هەیە کە ئەگەر یەکشەممانە نەیبەن بۆ سینەما، زۆر نارەحەت دەبێ. ئەو کابرایە کوتی کە ئەو بابەتە ئەسڵەن گرینگ نییە.

زاپۆ: وەک من، ڕێک وەک من.

زیپۆ: دوایەش باوکم هاتە پێشێ و کوتی کە من ناتوانن بچم بۆ شەڕ چونکە ئەسپم نییە.

زاپۆ: باوکی منیش هەر ئەوەی کوت.

زیپۆ: کابراکە وەڵآمی دایەوە کە ئیدی پێویستییەک بە ئەسپ ناکا. دوایەش من لێم پرسی دەتوانم دەسگیرانەکەم لەگەڵ خۆم بەرم. ئەو کوتی نا. دوایەش من لێم پرسی دەتوانمپوورم لهگەڵ خۆم بەرم، چونکە پوورم یەکشەممانە کەیکم بودروست دەکا..

خانمی تێپان: (کە دەزانێ کەیکەکەی لەبیر چووە) ئۆوەی !کەیکەکەم لەبیر چووا!

زیپۆ: دیسان کابراکە پێی وتم نا!

زاپۆ: ڕێک وەک من.

زیپۆ: لەدوای ئەوەش ئیدی من هەمیشە لە سەنگەردام و تەقریبەن تەنیا.

خانمی تێپان: من پێم وایە ئێستا کە تۆ و ئاغای دیل ئەوەندە لە یەک نزیکن، ئەوەندەش هەست بە تەنیایی دەکەن، دوانیوەڕۆ دەتوانن پێکەوە کایە بکەن.

زاپۆ: نا دایە، من زور دەترسم، ئاخر ئەوە دوژمنە.

ئاغای تێپان: نا، گیانەکەم مەترسە.

زاپۆ: ئەگەر دەتزانی ژنارڵ لەباریە دوژمن چیمان بۆ دەگێڕێتەوە.

خانمی تێپان: چی دەگێڕێتەوە؟

زاپۆ: دەڵێ دوژمنەکان پیاوانێکیمەترسیدارن، خراپن. کاتێک دوژمنەکان دیل دەگرن و ورکە بەرد دەکەنە کەوشەکانییانەوە ، تاوەکو ئەگەر ویستیان بە ڕێدا بڕۆن پێشیان پێ بگا.

خانمی تێپان: چەندە ناخۆشە ! چەندە وەحشین ئەوانە !

ئاغای تێپان: (بە زیپۆ بە بێزارییەوە) ئێوە داناوەشێن کە لە ئەرتەشێکی ئاوادا کار دەکەن؟

زیپۆ: من هیچ کارێکم نەکردووە، من، من قەت تا ئێستا خراپەم لەگەڵ کەس نەکردووە.

خانمی تێپان: قیافەی بێتاوانەکانی بەخۆوە گرتووە کە ئێمە بە خەیاڵ باوەڕی پێ بکەین.

زیپۆ: سەبارەت بەمن ئەوەندە کەم لوتف مەبن!

ئاغای تێپان:ئاخر دەتانەوێ لەگەڵ ئێوە چۆن بین ؟ من تووڕە بووم، زوریش تووڕە بووم، دەزانم چی بکەم. ئەلان دەچم جەناب سەروان دەبینمەوە و داوای لێدەکەم ئیزنم پێ بدا بچم بۆ شەڕ.

زاپۆ: نایەڵێ؛ تۆ ئیدی زۆر پیری.

ئاغای تێپان: کەوایە یەک ئەسپ و یەک شمشیر بۆ خۆم دەکڕم و لە ئەستۆی خۆم دێم بۆ شەڕ.

خانمی تێپان: ئافەرین، منیش ئەگەر پیاو بوایەم هەر ئەو کارەم دەکرد.

زیپۆ: خانم، تکایە لەگەڵ من ئاوا مەجووڵێنەوە. خۆ من پێم کوتن: ژنراڵەکەی ئێمەش هەر ئەو شتانەی لەبارەی ئێوەوە بە ئێمە کوتووە.

خانمی تێپان: چۆن توانیویە درۆی ئاوای بۆ ئێوە کردووە.

زاپۆ: بەڕاستی هەر ئەو شتانەی کوتووە ؟

زیپۆ: بە ڕاستی هەر ئەو شتانە.

ئاغای تێپان: رەنگە ئەو هەریەک کەس بێ کە ئەو شتانەی بە ئێوە کوتووە.

خانمی تێپان: بەڵآم ئەگەر کەسێکە، بۆچی نەیویستووە بە هەرکام لەئێوە قسەیەکی دیکە بڵێ، چۆن وا دەبێ؟!

ئاغای تێپان: (بە زیپۆ، لەحنەکەی دەگۆڕێ) پێکێکیکەش دەخۆنەوە؟

خانمی تێپان: هیوادارم چێشتەکەی ئێمەتان پێ خۆش بووبێ.

ئاغای تێپان: هەرچی بێ لە یەکشەممەی پێشوو چاترە.

زیپۆ: مەگەر یەکشەممەی پێشوو چۆن بوو؟

سەیران لە مەیدانی شەڕدا

ئاغای تێپان:ئێمە چووبووینە سەیران، چێشتەکانیشمان لە سەر سفرەکە دانابوو. ڕێک ئەو دەمەی پشتمان لە سفرەکە بوو لە چاو تروکانێکدا، مانگایەک تەواوی چێشتەکانی خواردبو، دەسماڵ سفرەکانیش.

زیپۆ: هەی لەو مانگا چڵێسە .

ئاغای تێپان: بەڵێ، بەڵام دواییش ئێمە بۆ ئەوەی تۆڵە بکەینەوە، خودی مانگاکەمان خوارد.

[هەموو پێدەکەنن]

زاپۆ: (بە زیپۆ) دوایەش هیچ برسییان نەبوو !

ئاغای تێپان: بە خۆشیتان ! (هەموو دەخۆنەوە)

خانمی تێپان: (بە زیپۆ) باشە ئێوە لە سەنگەردا بۆ سەرقاڵیی خۆتان چی دەکەن؟

زیپۆ: بۆ سەرقاڵی من هەمیشە گوڵی پارچەیی دروست دەکەم، بەڵام سەرەڕای ئەوەش دیسان بێتاقەت دەبم.

خانمی تێپان : چی لەو گوڵانە دەکەن؟

زیپۆ: لەپێشدا دەمنارد بۆ دەسگیرانەکەم ، بەڵام ڕۆژێک بۆی نووسیم کە عەمباری و ژێرخانەکە پڕ بووە لەم گوڵانە و ئەو ئیدی نازانێ چیان لێبکا، ئەگەر نابێتە زەحمەت شتێکیکەی بۆ بنێرم.

خانمی تێپان : دواییش ئێوە شتێکیکەتان دروست کرد؟

زیپۆ: ویستم فێر بم شتێکیکە دروست بکەم بەڵام نەمتوانی. منیش هەروا بۆ تێپەڕ بوونی کات گوڵیکەم دروست کرد.

خانمی تێپان : دەی دوایی فڕێیان دەدەن؟

زیپۆ: نا، لەم دواییەدا فێر بووم چیان لێبکەم ، لە سەر سنگی هەرکان لە هاوڕێکانم کە دەکوژرێن گوڵێک دادەنێم. ئێستا دەزانم هەرچی گوڵ دروست کەم دیسان کەم دێ.

ئاغای تێپان : ئێوە ڕێگایەکی باشتان دیوەتەوە.

زیپۆ : (بە شەرمەوە) بەڵێ.

خانمی : بڵێن بزانم، هەموو سەربازەکان وەک ئێوە بێاقەت دەبن؟

زیپۆ: ماوەتەوە سەر ئەوەی ئەوان چۆن کاتەکەیان تێپەڕ کەن.

زاپۆ: ئەملاش ڕێک هەروایە.

ئاغای تێپان: کەوایە، وەرن دەس لە شەڕ هەڵگرین.

زیپۆ: یانی چۆن ؟

ئاغای تێپان: زور سادەیە ؛ تۆ بە هاوڕێکانت دەڵێی کە دوژمن نایەوێ شەڕ بکا، ئێوەش، ئێوەش هەر ئەوە بە هاوڕێکانتان دەڵێن. لەگەڵ یەکیش دەگەڕێنەوە بو ماڵەکانتان.

زاپۆ: زۆر باشە!

خانمی تێپان: ئاواش ئێوە دەتوانن ئوتو چاک کەنەوە.

زاپۆ: ئەی بۆ تا ئێستا بەم بیرە باشە نەگەیشتبووین ؟

خانمی تێپان: تەنیا باوکتە کە بیری ئاوا باش دەکاتەوە، لە بیرت نەچێ کە باوکت سەوادی دەبیرستانی هەیە و تەمریش کۆ دەکاتەوە.

زیپۆ: ئەی ئەمجار ژنراڵ و کاپیتانەکان دەبێ چی بکەن؟

ئاغای تێپان: بڕێکیان گاڵتەجاڕی شەڕ دەدەینە دەست کە بێدەنگ بن.

زیپۆ: بیرێکی زور باشە.

ئاغای تێپان: دەبینن چەند سادە هەموو شتێک چارەسەر دەکرێ.

زیپۆ: بەوە دەڵێن سەرکەوتن.

زاپۆ: هاوڕێکانم زۆر خۆشحاڵ دەبن.

خانمی تێپان: دەی دەڵێن چی؛ بۆ جێژن گرتنی ئەم بیرە باشە سەفحەیەکی مۆسیقا دانێم .

زیپۆ: زور باشە .

زاپۆ: ئەری، سەفحەکە دانێ دایە.

(خانمی تێپان سەفحەیەکی مۆسیقا دادەنێ.

دەستەی قورمیشەکە دەسووڕێنێ.

هیچ دەنگێگ نابیسرێ.)

ئاغای تێپان: من کە شتێک نابیسم.

خانمی تێپان : (دەچێتە لای گرامافۆنەکە)

ئای! چ هەڵەیەکی سەیرم کردووە!

بەچێی سەفحە کلآوێکی پێستی بەرخم " خڕ" خستبووە سەر گرامافۆنەکە.

[سەفحەکە دەخاتە سەر گرامافونەکە، هەوایەکی شاد دێتە گوێ، ئەوان زور شاد و خۆشحاڵن.

دەنگی زەنگی بێسیمەکە دێ.

لە چوا رکەسایەتییەکەی سەر شانۆ هیچیان نایبیسن.

سەیران لە مەیدانی شەڕدا

ئەوان بە شادی وخۆشییەوە درێژە بە ڕەقس و سەمای خۆیاندەدە.

بێسیمەکە دیسان زەنگ دەخوا، شەر بە تەقاندنی گوللە تۆپەکان و تەقینەوەی پردەنگی بۆمبەکان دیسان دەست پێدەکاتەوە، دەنگی گوللە و شریخەی شەستیر. ئەوا هیچ شتێکنابیسن و هەروا خەریکی سەمان.

شریخەی شەستیرێک لە هەر چواریان کەوتووە، لە زەوی دەگلێن.

وشک هەر وەک مردووان.

هەروەک گوللەیەکیش لە گرامافۆنەکە کەوتبێ؛ سەفحەکە هەر وەک سەفحەیەکی رووشاو دووپاتی دەکاتەوە.

دووپاتی ئەم بەشە لە مۆسیقاکە لە سەفحە ڕووشاوهکە هەتا کوتایی شانۆکە هەروا دووپات دەبێتەوە.

لە لای چەپەوە دوو سەربازەکەی خاچی سوور بڕانکارد بە دەستەوە، بە خێرایی دێنە ژوورێف بڕانکاردەکەیان هەروا خاڵییە.]

سەرچاوە:

طنزآوران جهان نمایش، فرناندو آرابال، ترجمە: داریوش مودبیان

http://peshang.blogfa.com/

گۆڤارێ

(پێشەنگ)